

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าเรื่องบทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 118 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 95 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.50 โดยมีรายละเอียดของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
$SD.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ประเภทของสถาบัน / หน่วยงาน และสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพและวิธีดำเนินการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
3. ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนสถาบัน / หน่วยงานและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทและจำนวนของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ประเภทของสถาบัน	จำนวน (N = 95)	ร้อยละ
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ	19	20.00
ห้องสมุดสถาบันราชภัฏ	32	32.63
ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	24	25.27
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของเอกชน	20	21.05
รวม	95	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่ตอบแบบสอบถามรวม
ทั้งสิ้น จำนวน 95 สถาบัน โดยจำแนกตามประเภทห้องสมุด ดังนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ
จำนวน 19 สถาบัน (ร้อยละ 20.00) ห้องสมุดสถาบันราชภัฏ จำนวน 32 สถาบัน (ร้อยละ 32.63)
ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 24 สถาบัน (ร้อยละ 25.27) และห้องสมุด
มหาวิทยาลัยของเอกชน จำนวน 20 สถาบัน (ร้อยละ 21.05)

ตารางที่ 2 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (N = 95)	ร้อยละ
ผู้อำนวยการ	26	26.3
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	10	10.5
หัวหน้าห้องสมุด / ฝ่าย / แผนก	20	21.0
บรรณารักษ์	38	40.0
นักวิชาการ	1	1.1
เจ้าหน้าที่	1	1.1
รวม	95	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่ง บรรณารักษ์ (ร้อยละ 40.00) รองลงมาคือ ผู้อำนวยการ (ร้อยละ 26.30) และหัวหน้าห้องสมุด / ฝ่าย / แผนก (ร้อยละ 21.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิการศึกษา	จำนวน (N = 95)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	38	40.00
ปริญญาโท	55	57.90
ปริญญาเอก	1	1.10
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ไม่ตอบแบบสอบถาม	1	1.10
รวม	95	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท (ร้อยละ 57.90) รองลงมาคือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 40.00) และปริญญาเอก (ร้อยละ 1.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ลักษณะการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
รวมกับทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นเปิด	77	81.05
รวมกับทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นปิด	17	17.89
อยู่ในห้องสารสนเทศท้องถิ่น	24	25.26
จัด collection พิเศษ	11	11.58
อยู่ในห้องจดหมายเหตุ	3	3.16
หน่วยงานอื่นรับผิดชอบ	21	22.11

จากตาราง 4 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย รวมกับทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นเปิดมากที่สุด จำนวน 77 สถาบัน (ร้อยละ 81.05) รองลงมาคือ อยู่ในห้องสารสนเทศท้องถิ่น จำนวน 24 สถาบัน (ร้อยละ 25.26) และมีการจัดเก็บในหน่วยงานอื่น จำนวน 21 สถาบัน (ร้อยละ 22.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 วิธีดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
1. มีนโยบายในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยภายในห้องสมุดอย่างชัดเจน	33	34.74
2. ทำแผนหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด	30	31.58
3. มอบหมายงานให้แก่บุคลากรรับผิดชอบโครงการด้านการอนุรักษ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด	37	38.95
4. ปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในห้องสมุด	39	41.05
5. บริหารงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด	17	17.89
6. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด	28	29.47
7. ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยตามที่หน่วยงานอื่นได้มอบหมาย	29	30.53
8. ร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการในการให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบและผู้ให้บริการ	26	27.37
9. อื่น ๆ	17	17.89

จากตาราง 5 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด มากที่สุด จำนวน 39 สถาบัน (ร้อยละ 41.05) รองลงมาคือ มอบหมายงานให้แก่บุคลากรรับผิดชอบโครงการด้านการอนุรักษ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด จำนวน 37 สถาบัน (ร้อยละ 38.95) มีนโยบายในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยภายในห้องสมุดอย่างชัดเจน จำนวน 33 สถาบัน (ร้อยละ 34.74) และทำแผนหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด จำนวน 30 สถาบัน (ร้อยละ 31.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 วิธีการดำเนินการจัดหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
1. ใช้งบประมาณในการจัดซื้อ	72	75.79
2. ขอรับบริจาค	67	70.53
3. ผลิตเอง	18	18.95
4. แลกเปลี่ยน	14	14.74
5. ขอยืม	6	6.32
6. เช่า	-	-
7. ทำ link (เชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่นบนเว็บ)	38	40.00
8. จัดทำสำเนาของสื่อสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในรูปแบบใหม่	25	26.32
9. อื่น ๆ	5	5.26

จากตาราง 6 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการจัดหาสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยโดยใช้งบประมาณในการจัดซื้อ มากที่สุด จำนวน 72 สถาบัน (ร้อยละ 75.79) รองลงมาคือ ขอรับบริจาค จำนวน 67 สถาบัน (ร้อยละ 70.53) ทำ link (เชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่นบนเว็บ) จำนวน 38 สถาบัน (ร้อยละ 40.00) จัดทำสำเนาของสื่อสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยในรูปแบบใหม่ จำนวน 25 สถาบัน (ร้อยละ 26.32) ผลิตเอง จำนวน 18 สถาบัน (ร้อยละ 18.95) และแลกเปลี่ยน จำนวน 14 สถาบัน (ร้อยละ 14.74) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยที่รวบรวมไว้ให้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
1. บทความวารสาร	61	64.21
2. กฤตภาค	57	60.00
3. จุลสาร	58	61.05
4. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	44	46.32
5. งานวิจัย	55	57.89
6. หนังสือ	81	85.26
7. วิทยานิพนธ์ / ภาคนิพนธ์	50	52.63

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
8. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	34	35.79
9. หนังสือโปลาน	7	7.37
10. เอกสารจดหมายเหตุ	12	12.63
11. สารานุกรมวัฒนธรรมท้องถิ่น	48	50.53
12. พจนานุกรมภาษาถิ่น	41	43.16
13. บัตรอวยพรในโอกาสต่าง ๆ	3	3.16
14. แสตมป์	2	2.11
15. นามานุกรม	13	13.68
16. ปฏิทิน	8	8.42
17. รูปภาพ	21	22.11
18. แผนที่	19	20.00
19. หุ่นจำลองและของตัวอย่าง	7	7.37
20. เทปวีดิทัศน์	39	41.05
21. แออบันทึกเสียง	18	18.95
22. ภาพยนตร์	2	2.11
23. สไลด์	12	12.63
24. ไมโครฟิล์ม	5	5.26
25. ฐานข้อมูลท้องถิ่น	40	42.11
26. ห้องสมุดดิจิทัล	22	23.16
27. อื่น ๆ	6	6.32

จากตาราง 7 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยไว้ให้บริการในรูปแบบหนังสือมากที่สุด จำนวน 81 สถาบัน (ร้อยละ 85.26) รองลงมาคือ บทความวารสาร จำนวน 61 สถาบัน (ร้อยละ 64.21) จุลสาร จำนวน 58 สถาบัน (ร้อยละ 61.05) กฤตภาค จำนวน 57 สถาบัน (ร้อยละ 60.00) งานวิจัย จำนวน 55 สถาบัน (ร้อยละ 57.89) วิทยานิพนธ์ / ภาคนิพนธ์ จำนวน 50 สถาบัน (ร้อยละ 52.63) สิ่งพิมพ์รัฐบาล จำนวน 44 สถาบัน (ร้อยละ 46.32) สารานุกรมวัฒนธรรมท้องถิ่น จำนวน 48 สถาบัน (ร้อยละ 50.53) พจนานุกรมภาษาถิ่น จำนวน 41 สถาบัน (ร้อยละ 43.16) ฐานข้อมูล

ท้องถิ่น จำนวน 40 สถาบัน (ร้อยละ 42.11) เทปวีดิทัศน์ จำนวน 39 สถาบัน (ร้อยละ 41.05) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จำนวน 34 สถาบัน (ร้อยละ 35.79) ห้องสมุดดิจิทัล จำนวน 22 สถาบัน (ร้อยละ 23.16) และรูปภาพ จำนวน 21 สถาบัน (ร้อยละ 22.11) ตามลำดับ

ตารางที่ 8 การให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายการ	จำนวนสถาบัน (N = 95)	ร้อยละ
1. บริการสืบค้นสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยด้วยระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์	63	66.32
2. บริการสืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยจากฐานข้อมูลซีดีรอม	25	26.32
3. มีบรรณารักษ์ / นักเอกสารสนเทศให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	48	50.53
4. บริการรวบรวมบรรณานุกรมที่น่าสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	24	25.26
5. บริการเผยแพร่ข่าวสารทันสมัย และเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	22	23.16
6. จัดทำสาระสังเขปเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	17	17.89
7. บริการยืมเอกสารเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยระหว่างห้องสมุด	18	18.95
8. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	29	30.53
9. จัดเสวนาทางวิชาการ / ประชุม / สัมมนา / อบรม เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	12	12.63
10. อื่น ๆ	8	8.42

จากตาราง 8 พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้บริการสืบค้นสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยด้วยระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ มากที่สุด จำนวน 63 สถาบัน (ร้อยละ 66.30) รองลงมาคือ มีบรรณารักษ์ / นักเอกสารสนเทศให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 48 สถาบัน (ร้อยละ 50.53) จัดนิทรรศการด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 29 สถาบัน (ร้อยละ 30.53) บริการสืบค้นสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยจากฐานข้อมูลซีดีรอม จำนวน 25 สถาบัน (ร้อยละ 26.32) บริการรวบรวมบรรณานุกรมที่น่าสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย จำนวน 24 สถาบัน (ร้อยละ 25.26) และบริการเผยแพร่ข่าวสารทันสมัยและเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย จำนวน 22 สถาบัน (ร้อยละ 23.16) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 9 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ

ปัญหาหรืออุปสรรค	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	ลำดับ
ด้านการบริหารจัดการ				
1. ขาดนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน / ต่อเนื่อง	3.47	1.09	ปานกลาง	3
2. ขาดการวางแผนหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด	3.34	1.17	ปานกลาง	5
3. ขาดการแบ่งงานให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ	3.31	1.18	ปานกลาง	8
4. ขาดการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	3.57	1.19	มาก	1
5. ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	3.33	1.16	ปานกลาง	7
6. ขาดความชัดเจนในการบริหารงบประมาณ	3.51	1.15	มาก	2
7. ขาดความร่วมมือในการกำหนดปัญหาและความต้องการด้านการให้บริการกับผู้รับผิดชอบแผนงานหรือโครงการ	3.29	1.14	ปานกลาง	9
8. ขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.36	1.11	ปานกลาง	4
9. ขาดการเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์สารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย	3.33	1.02	ปานกลาง	6
รวม	3.46	1.09	ปานกลาง	

จากตาราง 9 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โดยรวมมีปัญหายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาหรืออุปสรรคมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ($\bar{x} = 3.57$) รองลงมาคือ

ขาดความชัดเจนในการบริหารงบประมาณ ($\bar{x} = 3.51$) ขาดนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจน / ต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.47$) ขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.36$) และขาดการวางแผนหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการจัดหา

ปัญหาหรืออุปสรรค	$\bar{x}$	SD	ระดับ	ลำดับ
ด้านการจัดหา				
1. ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงสุดของสถาบัน	3.11	1.26	ปานกลาง	7
2. ขาดงบประมาณในการจัดหา	3.39	1.27	ปานกลาง	4
3. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริจาค ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	3.33	1.05	ปานกลาง	6
4. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านการจัดหา	3.40	1.26	ปานกลาง	3
5. ขาดการสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้รู้/ผู้ชำนาญการใน การบริการทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย	3.65	1.13	มากที่สุด	1
6. ขาดความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้รู้ / ผู้ชำนาญในการให้ข้อมูลสารสนเทศด้าน ภูมิปัญญาไทย	3.42	1.14	ปานกลาง	2
7. แหล่งทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยมีจำนวนน้อย	3.36	1.10	ปานกลาง	5
รวม	3.10	1.26	ปานกลาง	

จากตาราง 10 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการจัดหา พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาหรืออุปสรรคมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ขาดการสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้รู้ / ผู้ชำนาญการ ในการบริการทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ($\bar{x} = 3.65$) รองลงมาคือ ขาดความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้รู้ / ผู้ชำนาญในการให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ($\bar{x} = 3.42$)

ขาดบุคลากรด้านการจัดหา ($\bar{x} = 3.40$) ขาดงบประมาณในการจัดหา ($\bar{x} = 3.39$) และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยมีน้อย ($\bar{x} = 3.36$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการจัดระบบ / จัดเก็บ

ปัญหาหรืออุปสรรค	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	ลำดับ
ด้านการจัดระบบ / จัดเก็บ				
1. พื้นที่ในการจัดเก็บไม่เพียงพอ / ไม่เหมาะสม	3.11	1.26	ปานกลาง	1
2. ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดเก็บไม่เพียงพอ / ไม่เหมาะสม	3.06	1.15	ปานกลาง	2
3. สภาพแวดล้อมในการจัดเก็บไม่เหมาะสม	2.76	1.10	ปานกลาง	4
4. บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการรวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย	3.01	1.10	ปานกลาง	3
5. การวิเคราะห์หมวดหมู่ / การให้หัวเรื่องสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยไม่ชัดเจน	2.53	.91	ปานกลาง	5
รวม	3.10	1.26	ปานกลาง	

จากตาราง 11 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการจัดระบบ / จัดเก็บ พบว่า โดยรวมมีปัญหาหรืออุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาหรืออุปสรรคมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ พื้นที่ในการจัดเก็บไม่เพียงพอ / ไม่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.11$) รองลงมาคือครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดเก็บไม่เพียงพอ / ไม่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.06$) และบุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการรวบรวมและจัดเก็บสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ($\bar{x} = 3.01$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยใน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการให้บริการ

ปัญหาหรืออุปสรรค	$\bar{x}$	SD.	ระดับ	ลำดับ
ด้านการให้บริการ				
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในการให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้า	3.13	1.16	ปานกลาง	3
2. ขาดอุปกรณ์ / เครื่องมือในการให้บริการ	2.89	1.02	ปานกลาง	4
3. ขาดการสร้างสรรคงานบริการที่น่าสนใจ / ใหม่ / ดึงดูดใจ	3.31	1.09	ปานกลาง	1
4. มีผู้สนใจใช้บริการน้อย	3.20	1.02	ปานกลาง	2
รวม	3.13	1.56	ปานกลาง	

จากตาราง 12 ปัญหาหรืออุปสรรคในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ด้านการให้บริการ พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาหรืออุปสรรคมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ขาดการสร้างสรรคงานบริการที่น่าสนใจ / ใหม่ / ดึงดูดใจ ($\bar{x} = 3.31$) รองลงมาคือ มีผู้สนใจใช้บริการน้อย ($\bar{x} = 3.20$) และขาดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในการให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.13$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

1. บทบาทของห้องสมุดในการอนุรักษ์สารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย

1.1 ด้านการดำเนินการจัดหา

1.1.1 สถาบันยังไม่มีนโยบาย / แผนงาน / โครงการที่ชัดเจนเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
จำนวน 11 คน

1.1.2 งบประมาณทางการจัดหามีน้อย หรือไม่มีสำหรับการจัดหาในส่วนของภูมิปัญญาไทยโดยตรง จำนวน 10 คน

1.1.3 บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย จำนวน 9 คน

1.1.4 ผู้บริหารสถาบันไม่ให้การสนับสนุนหรือให้การสนับสนุนไม่ต่อเนื่อง
จำนวน 7 คน

1.1.5 ขาดแหล่งความรู้ / แหล่งข้อมูลด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 5 คน

1.1.6 ขาดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและการร่วมมือของผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญ

ด้านภูมิปัญญาไทยในการให้ข้อมูล จำนวน 4 คน

1.2 ด้านการดำเนินการจัดระบบ / จัดเก็บ

1.2.1 ควรจัดเก็บร่วมกับสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นเปิดเพื่อความสะดวกในการใช้
บริการ จำนวน 9 คน

1.2.2 ควรจัดเก็บเป็น collection พิเศษ เพื่อสะดวกในการค้นคว้า จำนวน 6 คน

1.2.3 ควรจัดทำเป็นศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นโดยเฉพาะทางด้านภูมิปัญญาไทย
จำนวน 5 คน

1.2.4 ควรจัดทำบรรณานุกรมและสาระสังเขปเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
จำนวน 4 คน

1.2.5 สถาบันควรจัดหาพื้นที่ให้เพียงพอและเหมาะสมกับการจัดเก็บสารสนเทศ
ด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 2 คน

1.2.6 ควรมีบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการโดยตรง จำนวน 2 คน

1.2.7 ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาครุภัณฑ์ในการจัดเก็บให้เพียงพอ
จำนวน 1 คน

1.3 ด้านการให้บริการ

1.3.1 ควรมีการจัดทำบรรณานุกรม / สาระสังเขปและทำ link เชื่อมโยงข้อมูลอื่นบน
เว็บไซต์ จำนวน 7 คน

1.3.2 ควรสร้างฐานข้อมูลด้านภูมิปัญญาไทยเพื่อให้บริการโดยเฉพาะ
จำนวน 5 คน

1.3.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย
ให้มาก จำนวน 4 คน

1.3.4 บุคลากรควรมีความรู้ด้านภูมิปัญญาไทยเพื่อจะได้ให้ความรู้กับผู้ใช้บริการ
อย่างถูกต้อง จำนวน 3 คน

1.3.5 ควรมีการจัดให้บริการในสื่อทุกรูปแบบเพื่อความสะดวกของผู้สนใจใช้บริการ
จำนวน 3 คน

1.3.6 ควรมีความร่วมมือกันในการผลิตและให้บริการสารสนเทศด้านภูมิปัญญา
ไทยจำนวน 1 คน

1.3.7 ควรมีเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญ / นักวิชาการ / ผู้มีประสบการณ์ในชุมชนหรือ
ท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้และข้อมูลด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 1 คน

1.3.8 ควรมีการให้บริการในเชิงรุกเพื่อให้สารสนเทศด้านนี้เป็นที่สนใจแก่ผู้ใช้

จำนวน 1 คน

1.3.9 ควรมีความร่วมมือกันในการสร้างเครือข่ายระหว่างห้องสมุดเกี่ยวกับงาน

บริการด้านภูมิปัญญาไทย จำนวน 1 คน

1.3.10 ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอกับงานบริการในส่วนของภูมิปัญญาไทย

จำนวน 1 คน

1.4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1.4.1 สถาบัน / องค์การที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการผลิต เผยแพร่

สารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และมีการใช้ประโยชน์จาก
ภูมิปัญญาไทยมากขึ้น จำนวน 6 คน

1.4.2 ห้องสมุดทุกแห่งควรให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างจริงจังในการ
อนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย รัฐบาลควรให้งบประมาณเป็นพิเศษและ
ควรมีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความสมบูรณ์ เป็นเอกภาพ ไม่ซ้ำซ้อน จำนวน 4 คน

1.4.3 ควรเสนอในนโยบายของทบวงฯ (ปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ) กำหนดให้สถาบันการศึกษามีแผนงาน / โครงการในการอนุรักษ์
และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย จำนวน 4 คน

1.4.4 จัดทำฐานข้อมูลท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ซึ่งสามารถสืบค้นทางออนไลน์ให้
ร่วมกันได้ระหว่างห้องสมุด โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลิตสารสนเทศ
นั้น ๆ จำนวน 2 คน

1.4.5 สร้างจิตสำนึกให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ให้คงอยู่
ประเทศชาติตลอดไป จำนวน 1 คน